

ал, съ нъгът ти лазът! — Фъргъдзинга естъ арвона дъмпливите; ши де нъгът веът чине, де ръшина веът ремъне. Челъ че фъргъдзените твълте ши фаче пъднине, естъ дъндре оameni de mape ръшина.

Фереште-дъл лимба de ворбъ дешерте; ши нъгът гръзи de ръжъ, пре вечината тълъ. Клеветиторълъ, нъгът аре крепътъ; ши топъ-дълъ юнътъ de omътъ ръжъ не пъмнатъ. Астъ-дъл а ворбътъ клеветиторълъ de алълъ дъндре та; еарътъ минъ, ба ворбъ de тине, дъндре азтия. Съ нъгъ-дъл плечътъ скрилъ за къвните de клеветите, ши съ нъгъ кътезътъ а ворбъ de ръжъ не оаре-чине. Оnde че ал възстълъ, акою съ ръмътъ. Оnde че ал азитъ, акою съ фие. Нъгътъ фаче тръмвъдътъ дешартъ а ворбелорътъ stpeine.

4. Petrele. Petrele suntu unu felu de pământu tare, ce se găsescu în bucăți mari seu mici; dar' lovite cu ciocanulu, se strică. Petrele cele mari de nisipu, cioplite rotundu, se întrebunțeză la mori și râșnițe.— Ce să facă?— Altele, totu din aceste petre, se întrebunțeză la ascuțirea cuțiteloru, toporeloru, fôrfecelor, bricelor și săbiiloru.— Cum se numescu aceste petre? Unele din aceste petre, servescu la fabricarea temeliei caselor și la zidirea pivnițelor. Însă petrele cele tari, se întrebunțeză la pavatulu stradelor. Marmura âncă este o pétră, care e cea mai frumósă, când e netedită și lustruită. Din ea se facu vase și alte lucruri, pe care se potu sepă figuri frumosé.

Între petre este și creminea, ardosiea seu placa; creta, varulu, gypsulu ect. Cremina fiindu mai tare dintre petre, lovită cu amânarulu, scôte scînteii. Cu ardosie, în unele locuri, se acopără case. Din ea se facu și place pentru scrisu. Creta este unu felu de pământu alb, bună pentru scrisu și văpsitu. Varulu este mai ântăiu o pétră; însă arsă în coptore de pământu, numite vărării, se face varulu. Când turnămu apă peste varu, elu se înferbintă și apa ferbe. La ce se întrebunțeză varulu?— Gypsulu este unu felu de pământu, care muetu cu apă, se face aşa de mole și întindetor, ca céra; însă după ce se usucă, se face fôrte tare. Gypsulu amestecat cu oloiu, se întrebunțeză de sticlari la lipirea geamurilor. Din gypsul, se facu felurite statue și figuri. Gypsulu e bunu și pentru îngrășarea pământului.

Suntu însă unele petre, care pentru că se găsescu raru și suntu fôrte frumosé, se numescu petre scumpe seu prețioase. Din petrele prețioase, juvaergii facu felurite podobé. Cele mai însemnate petre prețioase suntu aceste: Diamantulu, smarandulu, topazulu, rubinulu, agatulu, granatulu, alabastrulu și safirulu. Diamantulu este cea mai tare pétră. Elu se face din cărbuni curați. Diamantulu, când se scôte din pământu, nu este aşa de frumosu ca celu lueratu și neteditul. Si omulu se asséménă cu diamantulu; celu învățatu, este ca și diamantulu celu curățitul. Voi toți veți străluci și veți fi prețioși ca unu diamantu, dacă vă veți purta bine și veți învăță carte.

Diamantulu este de mai multe colori: alb, roșu, vînătu, verde, galbenu și negru. Cele albe, suntu cele mai scumpe. Cu diamantu se tae fôrte lesne sticla; de aceea, e de mare trebuință unui sticlaru.